مناقشه پایان ناپذیر کنکور دکتری/ بازهم پای دانشگاهها در میان است

مناقشه پایان ناپذیر کنکور دکتری/ بازهم پای دانشگاهها در میان است

آزمون دکتری این بار با مناقشه ای جدید مواجه شده است و با اعلام حدنصاب علمی از سوی دانشگاه ها بسیاری از داوطلبان در مقایسه با سال گذشته نتوانسته اند به مرحله مصاحبه علمی راه پیدا کنند.

به گزارش خبرنگار مهر، آزمون دکتری سال ۱۳۹۸ بر اساس قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور مصوب ۱۸ اسفند ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی و مصوبات «شورای سنجش و پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی» در قالب دو مرحله (سنجش علمی (آزمون متمرکز) و مصاحبه علمی و سنجش عملی و ارزیابی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری) برگزار می‌شود.

امسال نیز این روال بر آزمون دکتری ۹۸ حاکم بود اما پس از انتشار کارنامه تعداد زیادی از داوطلبان در اعتراض به حدنصاب‌های علمی اعلام شده یاد آور شدند که با رتبه‌های خوب و بالا به رشته‌ها و دانشگاه‌های مورد علاقه خود معرفی نشده‌اند.

با وجود اینکه نمره معدل و پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه‌های مقاطع قبلی، ارائه کارهای تحقیقاتی و پژوهشی، سوابق تدریس دانشگاهی، مدرک زبان و نمره کتبی آزمون دکتری در مصاحبه دکتری مؤثر است اما مشکلی که اکنون داوطلبان دکتری با آن مواجه شده‌اند حدنصاب بالایی است که از سوی برخی از دانشگاه‌ها مانع ورود و معرفی افراد به فرآیند مصاحبه می‌شود.

در برخی دانشگاه‌ها رتبه‌های ۵ و ۶ هم دعوت به مصاحبه نشده‌اند!

یک داوطلب رشته روانشناسی با اشاره به سخنان برخی از اساتید دانشگاه‌ها گفت: دانشگاه شهید بهشتی تراز خود را بیشتر از همه دانشگاه‌ها افزایش داده است و علاوه بر آن رزومه و مصاحبه بسیار سنگین برگزار می‌کند. به طور نمونه تراز روانشناسی از ۵۷۰۰ به ۷۶۰۰ رسیده است. ضمن اینکه رتبه ۲۷ حتی به دوره شبانه بهشتی هم دعوت به مصاحبه نشده است و در حالی که سال گذشته با رتبه ۱۲۰ و ۱۴۰ در شبانه دعوت شده بودند. شنیده شده است که حتی رتبه‌های ۵ و ۶ سهمیه هم دعوت به مصاحبه نشده‌اند.

داوطلب دیگری با مقایسه ترازها در دانشگاه‌های مختلف یادآور شد: متأسفانه اتفاقی که افتاده این است که دانشگاه‌ها به راحتی حرف خود را نقض می‌کنند و در این میان حق داوطلبان ضایع می‌شود.

داوطلب دیگری معتقد است که کاش مانند سایر دوره‌های تحصیلی دانشگاه‌ها، برای دوره‌ی دکتری هم تنها با کنکور علمی برگزار شده توسط سازمان سنجش، پذیرفته شدگان در این مقطع معرفی می‌شدند. از یک طرف داوطلب سعی و تلاش بیشتر و جدی تری از خود نشان می‌داد و با آمادگی حداکثری در آزمون شرکت می‌کرد از طرف دیگر جای هیچ گونه شک و شبهه‌ای در خصوص کیفیت مصاحبه‌ها و عوامل و سلیقه‌های دخیل در آن باقی نمی‌ماند چرا که شیوه کنونی انتخاب دانشجویان مقطع دکتری در بسیاری موارد به دلیل اعمال سلیقه روبرو است.

هرج و مرج در اعلام حدنصاب علمی در یک رشته

یکی دیگر از داوطلبان دکتری اعلام کرده است که دانشگاه‌های شهید بهشتی، تهران، خواجه نصیر، شیراز، صنعتی شیراز و نوشیروانی بابل و چند پژوهشگاه در برخی رشته‌های فنی افزایش تراز شدید داشته‌اند اما در مقابل تراز دوره شبانه دانشگاه علم و صنعت و یا دوره روزانه

دانشگاه شاهرود کاهش تراز داشته‌اند و این مسئله موجب هرج و مرج در حدنصاب‌ها شده است.

در مقابل یکی دیگر از داوطلبان معرفی شده در رشته ریاضی معتقد است بالاتر اعلام شدن تراز موجب می‌شود اعمال سلیقه اساتید کمتر شود که در نهایت به نظر این داوطلب این موضوع به نفع دانشجو بوده و به عدالت آموزشی نزدیک تر است.

داوطلبان بسیاری در اعتراض به حدنصاب‌های علمی دانشگاه‌ها یادآور شده‌اند که رتبه‌های کمتر از ۳۰ هم به مصاحبه دعوت نشده‌اند و این در حالی است که بسیاری از رتبه‌های کمتر از ۱۰۰ سال گذشته در برخی از رشته‌ها به مصاحبه دعوت شده بودند.

یک داوطلب رشته فیزیک خاطرنشان کرد: در این رشته تغییراتی در تراز بوجود آمده است و کسانی که رتبه شأن زیر ۱۰۰ است می‌توانند برای مصاحبه دانشگاه‌های سطح اول بروند در حالی که سال گذشته تا رتبه ۳۰۰ هم دعوت می‌شدند.

داوطلب دیگری معتقد است ۵۰ درصد سهم مصاحبه علمی در عمل قدرت انتخاب اساتید است و دیده شده است که در برخی از دانشگاه‌ها رتبه‌های بالا هم تنها به دلیل اعمال سلیقه اساتید مصاحبه کننده نتوانسته‌اند نمره مصاحبه را کسب کنند و در نهایت به دلیل میانگین دو نمره آزمون و مصاحبه، در رشته مورد نظر قبول نشده‌اند.

نکته مهم «استقلال دانشگاه ها» نیز از سوی داوطلبان مطرح شده است. یکی از داوطلبان یادآور شده است که کنکور دکتری در چند سال گذشته تحت فشار و نظر دانشگاه‌ها بوده و دانشگاه‌ها انتظار دارند در پذیرش دکتری استقلال کامل داشته باشند اما به دلیل نحوه گزینش و اعمال سلیقه بخشی از آزمون از آنها گرفته شده است و شاید تغییرات حدنصاب نیز در راستای همین موضوع باشد.

دانشگاه‌های تهران و شهیدبهشتی: حدنصاب را تغییر ندادیم

در همین زمینه معاونان آموزشی دانشگاه‌های شهید بهشتی و تهران یادآور شد اند که این دانشگاه‌ها تراز و حدنصاب را تغییر نداده‌اند و اشتباه سازمان سنجش موجب این اعتراضات شده است.

علی اکبر افضلیان معاون آموزشی دانشگاه شهید بهشتی در پی اعتراض به بالابودن حد نصاب علمی دوره دکتری گفت: حد نصاب علمی دکتری این دانشگاه در سال جاری تغییری نکرده و همانند سال گذشته تعیین شده است.

وی افزود: در سال جاری در حدود ۳۳۰ رشته حد نصاب علمی ارائه کرده‌ایم. رشته‌های مختلف با یکدیگر تفاوت دارند و به طوری این نصاب‌ها تعیین می‌شود که تعداد افرادی که مصاحبه دعوت می‌شوند ۷ تا ۱۰ برابر تعدادی باشند که پذیرش خواهند شد.

همچنین سید حسین حسینی معاون آموزشی دانشگاه تهران درباره تغییر حد نصاب علمی برای مصاحبه دکتری سال ۹۸ گفت: نصابی که دانشگاه تهران به سازمان سنجش اعلام کرد این است که سازمان به ازای هر نفر پذیرش ۵ داوطلب به دانشگاه معرفی کند، یعنی اگر در رشته‌ای ۵ نفر پذیرش داریم به ما ۲۵ نفر ظرفیت معرفی کنند.

معاون دانشگاه تهران درباره اینکه به دلیل حد نصاب علمی بالا ممکن است ظرفیت برخی رشته‌ها تکمیل نشود آن را چگونه تکمیل خواهید کرد، گفت: در حال حاضر نصاب علمی دانشگاه تهران را سازمان سنجش به رسیمت شناخته است و ما با توجه به ظرفیتی که اعلام کرده‌ایم پذیرش خواهیم داشت. ممکن است در برخی رشته‌ها افرادی که معرفی می‌شوند شرایط لازم را احراز نکنند و ظرفیت برخی رشته‌ها تکمیل نشود و خالی بماند ولی اساس بر این است که ظرفیت رشته‌ها تکمیل شود.

پاسخ سازمان سنجش به اعتراض داوطلبان در معرفی به دانشگاه‌ها

در پاسخ به این مسئله دکتر ابراهیم خدایی رئیس سازمان سنجش در گفتگو با خبرنگار مهردرباره اعتراض برخی از داوطلبان کنکور دکتری سال ۹۸ در خصوص اعلام نتایج انتخاب رشته و حدنصاب علمی اعلام شده گفت: اطلاعات آماری لازم در خصوص حد نصاب و تعداد داوطلبان واجد شرایط و نمره‌های داوطلبان از سوی سازمان سنجش به دانشگاه‌ها اعلام می‌شود و پس از آن یک حد نصاب به دانشگاه‌ها پیشنهاد می‌شود.

وی افزود: سازمان سنجش حد نصابی را به دانشگاه‌ها پیشنهاد می‌کند اما دانشگاه تهران آن را نپذیرفت و حد نصاب خود را اعلام کرد.

خدایی خاطرنشان کرد: سازمان سنجش سازمانی داوطلب محور است و در صورت درخواست کتبی دانشگاه تهران، سازمان سنجش حتماً با داوطلبان مساعدت لازم را به عمل می‌آورد.

سکوت وزارت علوم

علیرغم پیگیریهای مهر از مسئولان وزارت علوم برای گرفتن پاسخی در این زمینه، هیچکدام از مسئولان حاضر به پاسخگویی نشدند.

به گزارش مهر، آزمون ورودی دوره دکتری نیمه متمرکز سال ۹۸ در دوره‌های روزانه و شبانه دانشگاه‌ها، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی، پردیس‌های خودگردان دانشگاه‌ها جمعه سوم اسفند ۹۷ برگزار شد.

از تعداد ۱۹۶ هزار و ۶۴۹ نفر ثبت نام کننده در آزمون تعداد ۱۶۳ هزار و ۳۲۱ داوطلب در جلسه آزمون حاضر بودند که از این تعداد ۱۵۰ هزار و ۵۳۵ داوطلب مجاز به انتخاب رشته شدند و ۱۰۸ هزار و ۸۹۹ نفر فرم انتخاب رشته خود را تکمیل کردند. در نهایت تعداد ۴۷ هزار و ۶۴۸ داوطلب در کدرشته محل‌های انتخابی دارای حد نصاب علمی لازم شدند.

کارنامه انتخاب رشته کنندگان و نتیجه معرفی به مرحله دوم از اول خرداد ۹۸ منتشر شده است و برنامه زمانی مصاحبه دکتری از سوی دانشگاه‌ها نیز منتشر شد اما از همان زمان اعتراض بسیاری از داوطلبان را نسبت به حدنصاب علمی اعلام شده از سوی دانشگاه‌ها و معرفی شدن به مرحله دوم برانگیخت.

براساس قانون« سنجش و پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور» پذیرش دانشجو در دوره دکتری (D.Ph) و دستیاری رشته‌های گروه دامپزشکی، شامل دو مرحله است که هر یک از مراحل مطابق با شیوه نامه اجرایی آزمون انجام می‌گیرد.

مرحله اول آزمون متمرکز است که توسط سازمان سنجش انجام می‌شود و پس از برگزاری آزمون، کارنامه‌ای شامل نمرات خام، تراز، نمره کل و... در اختیار داوطلبان قرار خواهد گرفت که «داوطلبان مجاز به انتخاب رشته» بر اساس آن اقدام به انتخاب رشته کرده و بر اساس کدرشته محل‌های انتخابی و حدنصاب نمره سنجش عمومی (آزمون متمرکز) که با هماهنگی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی پذیرنده تعیین می‌شود با توجه به سهمیه داوطلب به کدرشته محل‌های حائز حدنصاب معرفی خواهند شد.

بر اساس تبصره‌های این قانون نمره مصاحبه (ارزیابی سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری و مصاحبه علمی و سنجش عملی) بر اساس شیوه نامه ابلاغی که از سوی سازمان سنجش آموزش کشور به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ارسال می‌شود، صورت خواهد گرفت و دانشگاه‌ها برای کلیه افراد معرفی شده، نمره‌ای مطابق با شیوه نامه مذکور تعیین و برای گزینش نهایی به این سازمان ارسال می‌کنند.

اختیار قانونی دانشگاه‌ها برای تعیین حدنصاب مرحله دوم دکتری

همچنین دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی می‌توانند با توجه به نمرات داوطلبان و نظر گروه‌های آموزشی، حدنصاب (مرحله دوم) برای داوطلبان را تعیین و به سازمان سنجش ارسال کنند. ضمن اینکه دانشگاه‌ها مجاز به برگزاری آزمون کتبی و شفاهی از داوطلبان معرفی شده برای مرحله دوم بوده و نمره آن در مقدار نمره مصاحبه علمی و سنجش عملی لحاظ می‌شود.

پیش از این اعتراض داوطلبان معرفی شده برای کنکور دکتری نسبت به نحوه برگزاری مصاحبه علمی دانشگاه‌ها بود و بیشتر داوطلبان معتقد هستند که دانشگاه‌ها به ویژه دانشگاه‌های بزرگ داوطلبانی که پیش از این در آن دانشگاه‌ها دانشجو بوده‌اند را علیرغم نمرات کمتر ترجیح می‌دهند. اما حالا دانشگاه‌ها با تغییر حدنصاب معرفی مشکل دیگری به مشکلات پذیرش دکتری اضافه کرده‌اند.

در حالی که از اهداف مهم این شیوه پذیرش، حرکت به سمت استقلال دانشگاه، ایجاد وحدت رویه و هماهنگی بین دانشگاه و وزارت علوم در پذیرش دانشجو، اختیار گروههای آموزشی دانشگاه و استادان در پذیرش دانشجویان مستعد، توجه جدی به سوابق علمی، آموزشی و پژوهشی داوطلب در پذیرش است اما به نظر می‌رسد که دانشگاه‌ها با هرج و مرج در حدنصاب و نحوه برگزاری مصاحبه نمی‌توانند این

اهداف را محقق کنند.

از سوی دیگر اگرچه همه بر داشتن اختیار دانشگاهها در پذیرش دانشجوی دکتری واقف هستند اما شاید بهتر این است که دانشگاهها از اختیارات خود به نحو بهتری استفاده کنند تا داوطلبان نیز احساس تضییع حقوق نکنند.

به نظر می رسد برقراری عدالت در پذیرش دانشجوی دکتری همچنان حلقه مفقوده نظام آموزش عالی کشور است به طوریکه هنوز نتوانسته در پذیرش این مقطع علمی به گونه ای عمل کند که شبهه سلیقه ای بودن و بی عدالتی برای داوطلبان ایجاد نشود.

منبع: خبرگزاری مهر

گردآوری: مدیرسنتر